

Til forsvar for bydelsplanlægningen

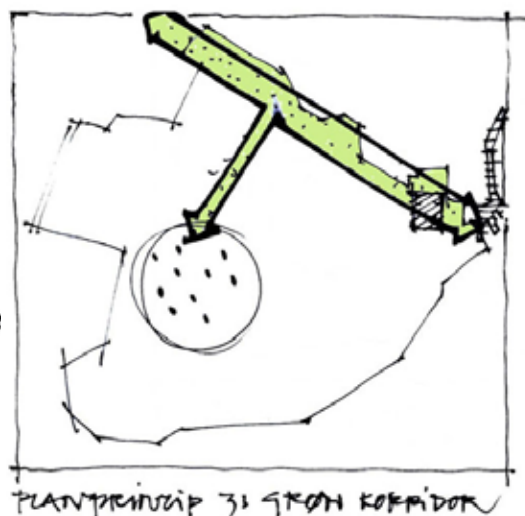
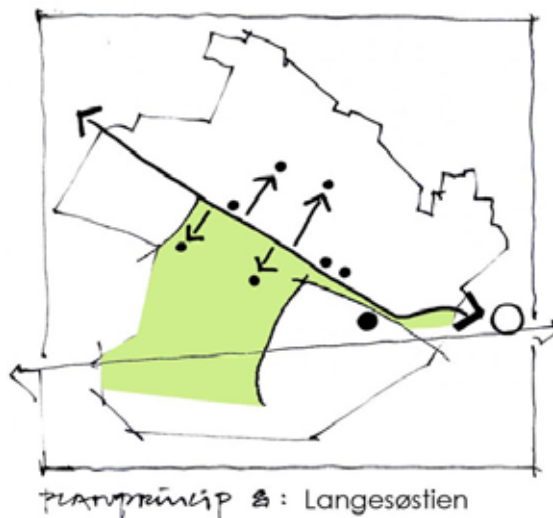
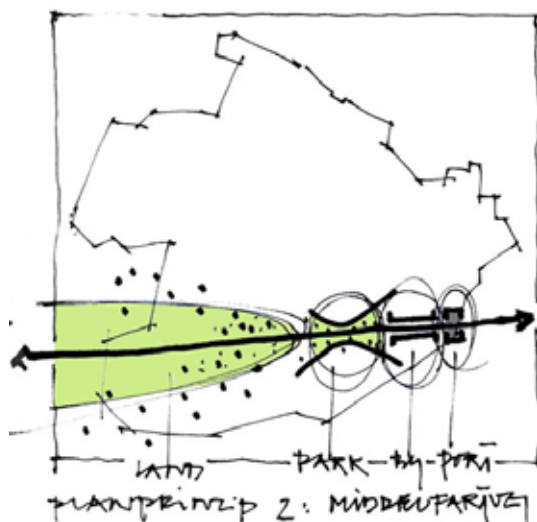
WWW.PLAN09.DK/ODENSE

Nye planprincipper i kommuneplanens rammedel – bedre sammenhæng mellem hovedstruktur og rammerne for lokalplanlægning.

Odense Kommune har i en årrække udarbejdet mellemformsplaner, dvs. planer, som ikke er lov-bundne, men nødvendige at udarbejde for at skabe et tilstrækkeligt kvalificeret grundlag for politiske beslutninger, sagsbehandlingen og lokalplanlægningen. Mellemformsplanerne har overvejende været uden reel relation til kommuneplanen.

Eksempelprojektet bestod af tre elementer:

- Videreudvikling af væsentlige redskaber fra disse ikke-lovbundne planer, så de kunne anvendes i højere grad i kommuneplaner
- udvikling af rammerne, så de i højere grad udtaler sig om arkitektur og volumener
- bedre sammenhæng mellem hovedstruktur og rammer gennem udvikling af planprincipper.

I gruppen var der tre planlæggere, en hortonom, en landskabsarkitekt og en museumsinspektør. Sidst i projektperioden blev gruppen indsnævret til at bestå af planlæggere. Desuden var en referencegruppe tilknyttet.

METODE

Forslag til nye kommuneplanrammer tager udgangspunkt i følgende analyser:

- Karakteristik af "mellemløbsplaner".
- Byens billede, der danner et overordnet billede af Odense. Det er et billede af de helt overordnede forhold i geografien, landskabet og byen.
- Værdikortlægningen, der er en registrering af et områdes fysiske forhold; bebyggelse, infrastruktur, landskab, funktion, miljøforhold, historisk spor m.m. Det er samtidig en registrering af muligheder, potentialer for udvikling, omdannelse eller afvikling – en søgen efter værdier.

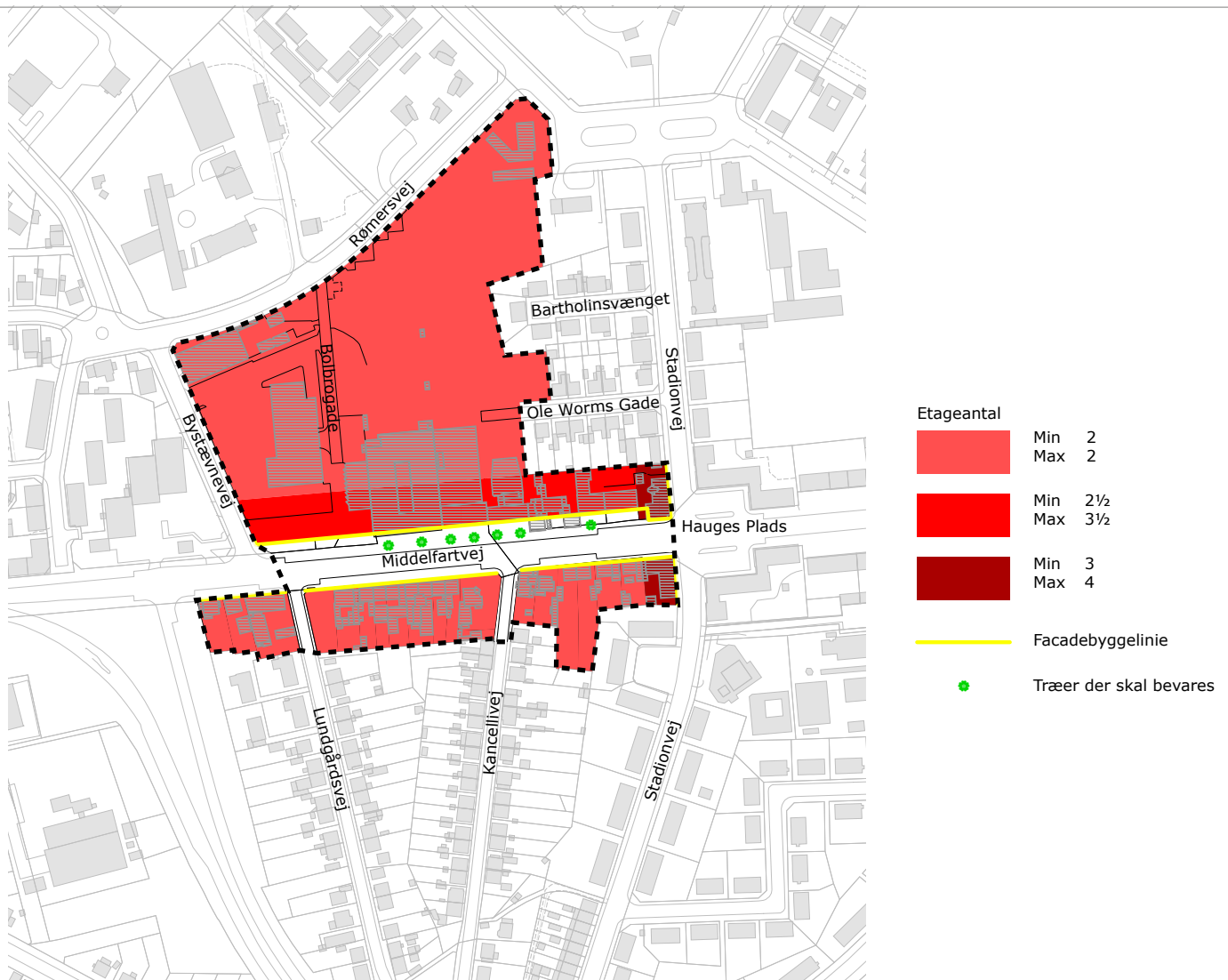
- Planprincipper, der er en form for overordnede rammebestemmelser eller retningslinier, der beskriver den byarkitektonisk hovedstruktur for et givent område eller bydel.

Planprincipper er gode til at formidle byarkitektoniske udsagn, der dækker en større kontekst.

ERFARINGER

Planprincipper

Planprincipperne er udviklet på baggrund af byens billede samt værdikortlægningen, herunder factsheets og områdernes potentiale (0, + og -). Både ved udviklingen af byens billede og værdikortlægningen er der allerede foretaget betydelige valg. Registreringerne er fra start værdiladede. Værdiladningen peger i sig selv frem mod et planprincip. Derfor er udviklingen af planprincipperne ikke en ny eller ekstraordinær planlægningsindsats; det er en nødvendig sammenfatning og fokusering af de væsentligste indsatsområder i bydelen.

Odense Kommune bruger rammekortene aktivt.

Udformning af nye kommuneplanrammer

Det har været udfordrende for Odense at omsætte begrebet "planprincipper" til et kommuneplanbegreb. Det har vist sig at være mest hensigtsmæssigt at indarbejde indholdet i planprincipperne i de specifikke bestemmelser for de enkelte rammeområder. Derved bevares planprincipper som principper for de planmæssige hensigter i et givet område.

En anden problematik har været, at Odense har tænkt de nye rammer i rummeligheder og byarkitektoniske helheder. Det betyder, at gaderummen har samme vægt som bygningsmassen. Men lov om planlægnings katalog over rammernes mulige indhold, § 11b, stk. 1, åbner ikke umiddelbart mulighed for at opstille rammer for gaderummenes udformning. Odense vælger dog at udfordre § 11b, stk. 2, der åbner mulighed for at optage bestemmelser for andre forhold, der kan være af

betydning for arealanvendelsen og bebyggelsen.

Den juridiske kabale er ikke gået helt op endnu, men Odense er dog nået et godt stykke vej mod nye rammer, der sætter større fokus på de kvalitative og de planlægningsmæssige aspekter i kommuneplanens rammebestemmelser.

Udvikling af metoder undervejs

I flere faser i projektet har en del af arbejdet bestået i at udvikle en metode. Det har været bevidst, ikke at dedikere sig til en metode fra starten af hver fase. Projektet er tænkt eksperimentelt, uden sikkerhedsnet for det endelige udfald. Men derved var fx detaljeringsniveauet i kortlægningen ikke klarlagt.

Erfaringen er, at værdikortlægningen skal være tilstrækkelig detaljeret og koncentrere sig om fysisk/funktionelle forhold. De individuelle, sporadi-

ske observationer skal kunne sammenfattes til typiske træk. Ellers bliver registreringen uoverskuelig. En anden erkendelse har været, at arbejdsgruppen burde have brugt flere ressourcer på tidligt at indkredse rammerne for en metode.

Fælles aktiviteter skaber holdånd

Værdikortlægningen medførte, at hele arbejdsgruppen fik et meget omfattende kendskab til projektområdet. Arbejdsgruppen tog af sted to og to, hvor hver gruppe bestod af en planlægger og en med anden faglig baggrund. Det gav ofte en gensidig berigelse og større forståelse af områderne. At få set det samme, få sat ord på det set og tage sig tid til at diskutere det gav en meget stærk fælles referenceramme.

Et andet godt element har været, at arbejdsgruppen langt hen i processen skiftedes til at være vært for møderne, der skulle afholdes på værtens

daglige hjemmebane. Det gav lidt indsigt i de andres baggrund og understøttede den enkeltes ejerskab til projektet. Der gik også lidt sport i at være en god vært, så der blev spist en del god kage og adskillige kilo slik hen ad vejen.

Kommuneplanlægning
i marken.